

Input "Samen slim naar zee"

Inleiding

Op basis van een uitvraag bij de Rover-afdelingen Haarlem-IJmond, regio Amsterdam en Flevoland presenteert Rover in deze notitie onze reactie met suggesties voor verbetering van de bereikbaarheid van de kust van Zuid Kennemerland voor het project "Samen slim naar zee".

Uit de projectbeschrijving blijkt dat het onderzoek zich richt op het verbeteren van de fietsbereikbaarheid, minder files en drukte op autowegen, zodat de bus goed kan doorrijden en het faciliteren van openbaar vervoer en fiets voor extra bezoekers naar de kust per openbaar vervoer of fiets.

Wat wij zien is dat niet alleen de kustroutes zelf (Zandvoortselaan en Zeeweg) een knelpunt vormen, maar dat ook de capaciteit van de oost-west verbindingen in Haarlem en Heemstede beperkt is. Het verminderen van files en de drukte op de autowegen moet dus al aan de oostkant van Haarlem beginnen. De oplossing moet daarom niet alleen worden gezocht binnen het gebied Haarlem – kust, maar worden uitgebreid tot het achterland. De trein speelt daarin volgens Rover een onmisbare rol. Echter tot onze verbazing maakt de trein geen onderdeel uit van het onderzoek.

Als het gaat om de verbetering van de bereikbaarheid van de kust en zelfs het faciliteren van extra bezoekers, zien wij een hoofdrol voor fiets en trein. Maatregelen voor de bus kunnen aanvullend verlichting brengen, maar vergen over het algemeen forse ingrepen en investeringen, hetgeen al snel leidt tot een ongunstige kosten/baten verhouding. Volgens het KNMI worden aan de kust gemiddeld 12 tot 16 zomerse dagen gehaald, in warme zomers oplopend tot 20 à 30 of meer. De vraag is of deze beperkte periode grote permanente ingrepen rechtvaardigt, tenzij deze ook buiten de stranddagen hun nut bewijzen.

Doorstroming bus

Voor de doorstroming van de bus spelen vier factoren een rol:

1. Doorstroming door Haarlem
2. Capaciteit en doorstroming Zandvoortselaan
3. Capaciteit en doorstroming Zeeweg.
4. Doorstroming in Zandvoort en kust Bloemendaal naar autoparkeerplaatsen.

Ad 1. Doorstroming van de bus door Haarlem kan verbeterd worden door ander regime van verkeersregeling: prioriteit voor de bus ten koste van doorstroming auto. Dit te combineren met doorstroming voor de fiets. De verkeersregeling op stranddagen speelt sowieso een belangrijke rol om te zorgen voor minder files en drukte op de autowegen in Haarlem en Heemstede, en aansluitend op de Zandvoortselaan en Zeeweg.

Ad 2. Het vergroten van de doorstroming van de bus op de Zandvoortselaan lijkt vooral ingrijpende maatregelen te vergen.

- Maatregel toeritdosering voor de auto en prioriteit voor bus en fiets bij station Heemstede-Aerdenhout, in combinatie met verkeerslichtenregeling in Haarlem en Heemstede (doorstroming bus en fiets, afremmen auto).
- Onderzoeken van de inpasbaarheid van drie rijstroken op de Zandvoortselaan. Te combineren met eenduidige snelheidsverlaging, rijstrooksignalering, doorgetrokken strepen en strikte handhaving. In de ochtend is de noordelijkste van de drie rijstroken gereserveerd voor bus (vanwege tussenliggende haltes) en hulpdiensten. In de avond is de zuidelijke strook gereserveerd voor bus en hulpdiensten.

*Rover.
Van reizigers,
voor reizigers.*

- Het idee om de oude trambaan opnieuw in te richten voor de bus in de drukste richting lijkt op het eerste gezicht aantrekkelijk. Om de zeer noodzakelijke capaciteit voor de fiets niet in gevaar te brengen zouden dan wel de fietspaden langs de Zandvoortselaan verbreed moeten worden. Mogelijk valt er onderscheid te maken tussen het deel Heemstede – Bentveld en het deel Bentveld – Zandvoort, maar ondanks dat het bijna een voorwaarde lijkt om te rijden met elektrische bussen (echter dan wel opladen in Zandvoort) verwachten we grote inhoudelijke (Natura 2000, verkeersveiligheid) en procedurele obstakels. Daarnaast wordt het er wat betreft de ligging van de haltes, voor de reiziger niet duidelijker op. Vergt veel van de communicatie.
- Ter vergroting van het bereik van het OV naar het achterland zou het denkbaar zijn om (extra) R-net bussen (concessie AML) op stranddagen te laten doorrijden naar de kust. Dit in aanvulling op de reguliere diensten naar station Haarlem. Zonder ingrijpende doorstromingsmaatregelen lijdt dit echter tot ingrijpende verstoring van de dienstregeling en lijkt daarmee vooralsnog niet haalbaar.

Ad 3. Omdat de bus in-takt vanaf de Brouwerskolkweg is de dosering van het autoverkeer belangrijk voor de doorstroming van de bus op de Zeeweg. Overwegingen;

- 's Ochtends één van de twee rijstroken naar de kust reserveren voor de bus. Dit zou capaciteit scheppen voor aanzienlijke verhoging van de frequentie van buslijn 81 en mogelijk een lijn 80a die vanaf het Houtplein, via Wilhelminastraat, Zijlweg en Brouwerskolk naar Bloemendaal en Zandvoort rijdt. Hiermee worden de strandfiles rond station Haarlem vermeden.
- Het laten doorrijden van R-net bussen (concessie AML) vanaf station Haarlem naar Bloemendaal/Zandvoort is in theorie denkbaar, maar zal in de praktijk stuiten op de strandfiles rond station Haarlem. Tenzij gekozen wordt voor een route zoals voorgesteld voor een buslijn 80a.

Ad 4. Vooral op de Zandvoortselaan is de doorstroming mede afhankelijk van het afstromen van het autoverkeer in Zandvoort zelf naar de parkeerplaatsen. Een maatregel waarbij op stranddagen (en bepaalde uren) de toegang tot Zandvoort alleen mogelijk is als de automobilist vooraf in het bezit is van een parkeerkaart, zou kunnen bijdragen aan de doorstroming in het gehele verkeerssysteem.

Hoofdrol trein

Hierboven is opgemerkt dat ons inziens, naast de fiets, de trein een hoofdrol speelt in het bereikbaar maken van de kust en zeker als het streven is om extra bezoekers te faciliteren. Alleen met de trein zijn bottlenecks in het stedelijk gebied en op de toegangswegen te vermijden. Bovendien doen wij hierbij suggesties om het bereik naar het achterland van de kust (Amsterdam, Almere) verder te vergroten en de overstapcapaciteit op de stations Haarlem en Amsterdam te ontlasten. In de huidige opzet rijden op stranddagen extra treinen tussen Haarlem en Zandvoort. Door de overstap in Haarlem leidt dit echter tot overbelasting van de Sprinters Amsterdam – Zandvoort en tot grote aantallen overstappers op station Haarlem. Al met al niet aantrekkelijk als het doel is om het strandverkeer zo veel mogelijk per fiets en openbaar vervoer af te wikkelen.

Rover vraagt aan de provincie Noord-Holland als initiatiefnemer van het project 'Samen slim naar zee' om het volgende in overweging te nemen en te bespreken met NS:

Ervan uitgaande dat de infrastructuurcapaciteit ontbreekt (station Haarlem, traject Haarlem-Amsterdam, station Amsterdam CS) om extra treinen in te zetten tussen Amsterdam en Zandvoort stellen wij voor als maatregelen op stranddagen:

- In afwijking van de standaarddienstregeling rijden op stranddagen twee van de vier IC-treinen van- en naar Leiden niet verder dan Haarlem. Op Haarlem-Amsterdam ontstaat zo ruimte voor twee strand-IC treinen. Deze rijden met dubbeldeksmaterieel, rijden als IC en geven dus geen extra belasting op het baanvak Haarlem – Amsterdam, stoppen niet op Overveen en vergen evenmin extra keercapaciteit op Amsterdam CS. Uit capaciteitsberekeningen moet blijken of de huidige extra strandtreinen Haarlem-Zandvoort aanvullend nodig zijn voor de vervoerscapaciteit. De verwachting is dat de infra-maatregelen die zijn genomen ten behoeven van de F1, (verzwaring tractie-energievoorzining en twee-zijdig in- en uitstappen op Zandvoort) voordoende zijn voor de voorgestelde aanpassing.
- Te overwegen en te onderzoeken is of het bereik van de trein op stranddagen (en daarmee vermindering van de filedruk) verder kan worden vergroot door de IC's niet op Amsterdam CS te laten beginnen maar ten oosten van Amsterdam; te denken aan Almere (Oostvaarders?) en/of Hilversum.

Beperken autoverkeer naar de kust

Tenslotte zien wij mogelijkheden om het autoverkeer naar de kust te beperken en OV-gebruik te stimuleren. Dit kan door:

- Biedt grootschalige parkeergelegenheid in de Haarlemmermeerpolder op locaties die goed bereikbaar zijn per auto
- Regel busvervoer vanaf deze locatie naar de kust met hoge frequentie.
- Biedt gecombineerd ticket parkeren+ bus aan dat concurreert met parkeerkosten in Zandvoort en Bloemendaal
- Ga voor de totaalprijs van parkeren in de polder plus OV voor alle auto-inzittenden uit van de bezetting van een auto op stranddagen. Zal dus aanvullende subsidie vragen van de 'baathebbers' m.n. de gemeente Zandvoort. Mogelijk ook Heemstede en Haarlem als het bijdraagt aan substantiële vermindering van de hinder in Haarlem en Heemstede. Mogelijk wil ook de provincie bijdragen
- Zorg dat de bussen kunnen doorstromen op de toegangswegen door beperkende maatregelen voor autoverkeer.
- Zorg voor uitgebreide publiciteitscampagne op reguliere en sociale media